

AVIZ
**referitor la proiectul de Lege privind
statutul magistraților**

Analizând proiectul de Lege privind statutul magistraților, transmis de Secretariatul General al Guvernului cu adresa nr.106 din 29.07.2003,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a din Legea nr.73/1993 și art.48(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil proiectul de lege, cu următoarele observații și propuneri:

I. Observații generale

1. Proiectul de lege are ca obiect reglementarea statutului magistraților, inițiatorul urmărind formarea unui corp de magistrați de carieră, consolidarea rolului Consiliului Superior al Magistraturii în cariera magistraților, eliminarea atribuțiilor ministrului justiției în numirea și promovarea magistraților și trecerea acestor atribuții în competența Consiliului Superior al Magistraturii, precum și creșterea rolului deontologiei profesionale a magistraților, în vederea asigurării eficienței actului de justiție și a creșterii responsabilității acestora în exercitarea funcției.

Structurat în cinci titluri, proiectul conține reglementări privind măsuri pentru asigurarea independenței și imparțialității justiției, inamovibilitatea judecătorilor, interdicțiile și incompatibilitățile funcției de magistrat, rolul esențial acordat Consiliului Superior al Magistraturii, criterii pentru recrutarea magistraților și accesul unor persoane cu pregătire juridică și experiență în alte profesii juridice în magistratură, formarea profesională continuă a magistraților, procesul de evaluare periodică a activității profesionale a acestora, evidența posturilor vacante, numirea în funcții de conducere, răspunderea patrimonială, răspunderea disciplinară, rolul Consiliului Superior al Magistraturii în această privință, precum și drepturile și îndatoririle magistraților.

În paralel cu prezentul proiect, Ministerul Justiției a inițiat și

proiectul Legii privind organizarea judiciară, urmând să fie abrogate reglementările corespunzătoare din Legea pentru organizarea judecătorească nr.92/1992, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Subliniem însă, că nici unul din proiectele propuse nu reglementează și nu **instituționalizează** Consiliul Superior al Magistraturii, prevăzut la Titlul V (art.86-90) din Legea nr.92/1992, republicată, fiind redată doar **unele** dintre atribuțiile acestuia și nici vacanța judecătorească prevăzută la Titlul IX din lege.

Având în vedere exigențele de tehnică legislativă privind unificarea și sistematizarea legislației care reglementează aceeași materie, sugerăm ca proiectul Legii privind statutul magistraților să includă și reglementări referitoare la Consiliul Superior al Magistraturii și, dacă se apreciază necesar, dispoziții privitoare la vacanța judecătorească, astfel încât Legea nr.92/1992 să poată fi propusă pentru abrogare în integralitatea ei.

Prin natura reglementărilor promovate, proiectul de lege se înscrie în categoria legilor organice.

2. Din punct de vedere al armonizării proiectului cu dreptul comunitar, semnalăm următoarele:

Prin domeniul de reglementare abordat, proiectul nu transpune în legislația internă un anume act juridic comunitar, întrucât organizarea și funcționarea instituțiilor ce asigură înfăptuirea justiției, nu fac obiectul unor reglementări comunitare concrete, fiind de competența exclusivă a statelor membre să-și asigure aparatul de jurisdicție propriu.

Din acest punct de vedere, cel de-al treilea pilon al Uniunii Europene-cooperarea în domeniul justiției și afacerilor interne (JAI) formează obiectul dispozițiilor speciale cuprinse în **Titlul VI** din Tratatul de la Maastricht ce prezintă probleme de interes comun, pentru care sunt prevăzute proceduri de cooperare interguvernamentale, și care precizează expres că aceste reglementări nu aduc atingere “responsabilităților care incumbă statelor membre pentru menținerea ordinii publice și apărarea securității interne”.

Finalitatea și scopul acestora trebuie însă, să se înscrie și să asigure respectarea principiilor comunitare și, implicit, internaționale ce vizează respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, consfințite atât în aquis-ul comunitar, cât și în reglementările internaționale.

În cadrul criteriilor stabilite pentru statele candidate de către Consiliul European de la Haga din anul 1993, s-a prevăzut și asigurarea

și realizarea principiilor democrației și a statului de drept, domeniu care include și funcționarea corectă și eficientă a sistemului judiciar.

În Raportul periodic elaborat de Comisia Europeană pentru anul 2001 și pentru anul 2002, și în care sunt analizate progresele realizate de România în vederea aderării, deși s-a considerat că România îndeplinește criteriile politice, s-a apreciat că în cadrul sistemului judiciar există o serie de deficiențe.

Reținând observațiile formulate, Guvernul a elaborat o strategie de reformă cuprinzând mai multe priorități menite să înlăture aceste deficiențe și care să asigure reforma funcționării sistemului judiciar. Se prevede astfel, pentru anul 2003, elaborarea mai multor măsuri dintre care amintim:

-Garantarea independenței justiției pentru a se elimina influența politică asupra sistemului judiciar, prin întărirea rolului Consiliului Superior al Magistraturii, introducerea unei **proceduri transparente de selecție** a membrilor CSM, **creșterea autonomiei Institutului Național al Magistraturii** și eliminarea posibilității numirii de judecători sau procurori fără participarea la un examen special.

-Îmbunătățirea sistemului de recrutare, formare profesională, remunerare și promovare a judecătorilor și a celorlalte categorii de personal specializat.

Din analiza conținutului proiectului prezentat, prin raportare la cerințele Comisiei Europene și la obiectivele stabilite de Guvern, se reține că inițiatorul a avut în vedere îndeplinirea acestora, prin prezentarea unui proiect de lege structurat pe 110 articole, delimitate pe capitole distincte care asigură respectarea principiilor impuse de realizarea criteriilor politice de aderare. Se reține astfel reglementarea specială acordată independenței, numirii și formării judecătorilor, prin stabilirea unor norme concrete, de detaliu, ce exclud intervenția celorlalte organisme sau instituții din sfera legislativului sau executivului.

Proiectul se aliniază la celelalte reglementări internaționale în domeniu, menționate și de inițiator în Expunerea de motive, în principal din **Carta Europeană privind Statutul judecătorilor**, elaborată de Consiliul Europei în anul 1998.

În dispozițiile generale, aceasta fundamentează rolul judecătorului pe trei elemente: **competență, independență și imparțialitate**, iar în cuprinsul Cartei dezvoltă și detaliază maniera de înfăptuire a acestor deziderate. Prin comparație cu Carta, se reține că inițiatorul a preluat și adaptat modalitățile de realizare, prin reglementarea clară a activității de **recrutare, numire, inamovibilitate, carieră, responsabilități**,

remunerație și protecție socială, etc. a judecătorului. În ceea ce privește principiul independenței magistraților, acesta a fost enunțat și apoi aprobat în cadrul **Adunării generale a Națiunilor Unite** în luna noiembrie 1985, fiind expres enunțat atât în Legea fundamentală cât și în proiect.

În concluzie, reținem alinierea și încadrarea textului proiectului în principiile acquis-ului comunitar, precum și faptul că adoptarea lui va contribui la înlăturarea deficiențelor semnalate de Rapoartele Comisiei.

3. Prezentul proiect reprezintă varianta îmbunătățită a proiectului înaintat cu adresa nr.77 din 30 mai 2003, pentru care s-a emis avizul favorabil cu observații și propuneri nr.853 din 5 iunie 2003, incluzându-se în proiect multe din observațiile și propunerile făcute de Consiliul Legislativ.

4. Se constată că în afara includerii acestor observații, s-au făcut mai multe intervenții în prezentul proiect, în art.2, 3, 4, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 17, 18, 19, 21, 22, 25, 27, 28, 36, 37, 39, 40, 41, Titlul Secțiunii 1 din Capitolul V, art.44, 45, Titlul Secțiunii 2 din Capitolul V, art.48, 49, 54, 55, 59, 72, 73, 76, 78, 95, 97, 99, 100, 106, față de proiectul anterior, adăugându-se Secțiunea 3 la Capitolul V din Titlul II și Capitolul VIII la același Titlu.

5. Cu privire la soluțiile legislative preconizate, relevăm că proiectul de lege face referire la Înalta Curte de Casație și Justiție, precum și la Parchetul de pe lângă Înalta Curte (art.2, art.8, art.37, art.44, în Secțiunea 3 Capitolul V din Titlul II, art.54, art.55, art.63, Capitolul VIII din Titlul II, art.72, art.76, art.95, art.98, art.99, art.100, art.104), instituții care nu se regăsesc, în prezent, în sistemul autorităților statului. De aceea, din acest punct de vedere, proiectul va putea intra în vigoare numai după modificarea preconizată a legii fundamentale.

Acceași observație se menține și cu privire la art.13 alin.(2) lit.a), care prevede condiția ca persoanele care candidează la admiterea în Institutul Național al Magistraturii pentru a deveni magistrați să aibă “cetățenia română” și nu cum prevede art.16 alin.(3) din Constituția actuală, conform căruia condiția pentru a ocupa funcții și demnități publice este de a avea “**numai** cetățenia română”.

II. Observații de redactare

1. Prevederea cuprinsă la art.13 lit.c) o considerăm inadecvată întrucât nu poate coexista o bună reputație cu existența unei condamnări definitive pentru o infracțiune săvârșită chiar și numai din neglijență.

Propunem revederea acestei dispoziții, accesul la concursul de admitere putând fi realizat după obținerea reabilitării.

2. Cu referire la art.16 alin.(5), în ceea ce privește auditorii de justiție proveniți din alte țări, textul nu are în vedere situația relevată anterior pentru condiția cerută la art.13 lit.a).

3. Cu referire la art.31 alin.(1), în legătură cu categoriile de persoane care au acces, pe bază de concurs, la numirea în magistratură, având o anumită vechime în activitate, se omite existența și a altor categorii cărora actuala Legea nr.92/1992 le-a recunoscut activitatea juridică în acest sens, cum ar fi personalul cu această activitate în cadrul Parlamentului, Curții Constituționale, Consiliului Legislativ ș.a. Cum este vorba de un concurs și nu de o accedere fără **concurs**, supunem atenției revederea dispoziției.

4. La art.77 alin.(1), precizăm că potrivit legislației generale a muncii, concediul de odihnă se acordă diferențiat, în raport de vechimea în activitate și funcția deținută de persoana în cauză. Din acest punct de vedere, sugerăm să se reanalizeze propunerea de a se acorda magistraților un concediu anual de 30 de zile lucrătoare, indiferent de vechimea în magistratură și de gradul instanței la care acesta își desfășoară activitatea.

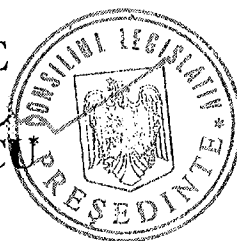
5. La art.83, considerăm că printre funcțiile enumerate, care constituie vechime în magistratură sau asimilată acesteia ar trebui să se regăsească și personalul de specialitate juridică din cadrul Consiliului Legislativ, astfel cum este prevăzut acum la art.44 alin.(2) din Legea nr.92/1992, republicată.

De asemenea, aceeași atenție ar trebui acordată și celorlalte categorii existente în textul actual.

De aceea, propunem revederea integrală a dispoziției.

PREȘEDINTE

Dragoș ILIESCU

București

HR. 1118/31.07.2003